

**ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΕΝΔΟΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ
Β΄ ΤΑΞΗΣ ΛΥΚΕΙΟΥ**

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΓΝΩΣΤΟ

ΠΕΜΠΤΗ 5 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2023

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Μαντίθεος Ενότητες 9 -11

Περί μὲν τοίνυν αὐτῆς τῆς αἰτίας οὐκ οἶδ' ὅ,τι δεῖ πλείω λέγειν· δοκεῖ δέ μοι, ὦ βουλή, ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσι περὶ αὐτῶν μόνων τῶν κατηγορημένων προσήκειν ἀπολογεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον εἶναι παντὸς τοῦ βίου λόγον διδόναι. Δέομαι οὖν ὑμῶν μετ' εὐνοίας ἀκροάσασθαι μου. Ποιήσομαι δὲ τὴν ἀπολογίαν ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων.

Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν, οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπιδοῦς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρω, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστε ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτως βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἓνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι.

καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα· περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἠγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικειᾶς, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ περὶ τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθέ μοι διαφόρους ὄντας, καὶ πλείστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους. Καίτοι δῆλον ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ.

Παρατηρήσεις

A1α. Να δηλώσετε αν οι παρακάτω προτάσεις είναι σωστές ή λάθος:

1. Στη δοκιμασία έπρεπε να απολογηθεί κάποιος για όλη του τη ζωή.
2. Ο Μαντίθεος δεν θέλει να κουράσει με τον λόγο του τους βουλευτές.
3. Ο Μαντίθεος έδωσε στις αδερφές του προίκα τριάντα μνες στην καθεμια.
4. Το πρόβλημα του Μαντιθέου ήταν ότι διαπληκτιζόταν με τους συμπολίτες του.
5. Ο Μαντιθεος συναναστρέφεται με νέους ανθρώπους που ασχολούνται με τυχερά παιχνίδια και συχνάζουν σε μέρη που συντελούνται ακολασίες.

Μονάδες 5

A1β. Να τεκμηριώσετε την επιλογή της προηγούμενης άσκησης με αναφορές από το κείμενο.

Μονάδες 5

B1. ἐν δὲ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον εἶναι παντὸς τοῦ βίου λόγον διδόναι: τι γνωρίζετε για το θεσμό της δοκιμασίας;

Μονάδες 5

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

B2. Πώς παρουσιάζεται το ήθος του Μαντιθέου στην ιδιωτική του ζωή;

Μονάδες 5

B3. Αφού διαβάσετε προσεκτικά το παράλληλο κείμενο που ακολουθεί και το απόσπασμα από τον υπέρ Μαντιθέου λόγο, να σκιαγραφήσετε το ήθος του Μαντιθέου, όπως παρουσιάζεται στο αρχαίο κείμενο, συγκριτικά με το ήθος των Αθηναίων νέων πολιτών, όπως προβάλλεται τόσο στο αρχαίο όσο και στο παράλληλο κείμενο. Να απαντήσετε τεκμηριωμένα με αναφορές στα κείμενα :

Σημείωμα: Στον λόγο αυτόν του Λυσία δύο άγαμοι νεαροί άντρες αντιδικούν στο δικαστήριο, διότι διαπληκτίστηκαν για μία νέα γυναίκα. Αποτέλεσμα ήταν να πιαστούν στα χέρια και ο ένας να κάνει μήνυση στον άλλον για πρόθεση δολοφονίας εκ προμελέτης.

Λυσίου, περί τοῦ τραύματος 7-9

Προ ολίγου παραδεχτήκαμε μαζί με τους μάρτυρες ότι μεθυσμένοι πήγαμε στο σπίτι του με άλλους νεαρούς και νεαρές κόρες που έπαιζαν αυλό (για να γλεντήσουμε όλοι μαζί). Πού βρίσκεται το ήθος σε αυτό; Εγώ πιστεύω πουθενά. Αυτός όμως εναντιώθηκε σε όλους λόγω του μανικού έρωτα που τον είχε κυριεύσει για αυτήν, και ήθελε και τα δύο, δηλαδή και να μη πληρώσει το αντίτιμο και να τήν έχει. Εξ άλλου αυτός επειδή ήταν σε τέτοια μανία από τον έρωτά του για την νεαρά κοπέλα συμπεριφερόταν εριστικά και συνήθως ανερμάτιστα όντας μεθυσμένος, άρα ήταν αναγκαίο να αμύνομαι. Η δε νεαρά άλλοτε έλεγε ότι εκτιμά και θέλει εμένα περισσότερο. Εγώ ούτε στην αρχή είχα πρόβλημα, αλλά ακόμη και τώρα δεν έχω· αυτός, όμως, γελοιοποιείται, ώστε να μη ντρέπεται να χαρακτηρίζει σοβαρά τραύματα τα μαυρισμένα από τις μπουνιές μάτια του και να περιφέρεται "ετοιμοθάνατος" σε φορείο και να προσποιείται ότι είναι σε άθλια κατάσταση εξαιτίας μίας γυναίκας.

Μονάδες 10

B4. Να δηλωθεί αν οι παρακάτω προτάσεις είναι σωστές ή λάθος:

1. Χάρη στην προσωπικότητα του Σωκράτη, οι φιλόσοφοι έπαψαν να ασχολούνται τόσο με τα φυσικά φαινόμενα, όσο με τον ίδιο τον άνθρωπο και την κοινωνία του.
2. Με πολιτικά προβλήματα ασχολήθηκαν και οι προγενέστεροι του Σωκράτη φιλόσοφοι, ενώ ζητήματα ηθικής απασχόλησαν και τον Ηράκλειτο και πολλούς σοφιστές.
3. Ο Σωκράτης ενδιαφερόταν απλώς για τον ορθό τρόπο ζωής και δράσης είτε στο προσωπικό είτε στο κοινωνικό επίπεδο.
4. Ο Σωκράτης αναζήτησε το απόλυτο απορρίπτοντας το σχετικό, την ουσία της ηθικής και όχι τα ηθικά φαινόμενα.
5. Όπως λέει και ο Αριστοτέλης, ο δρόμος που λογικά ακολούθησε ο Σωκράτης για να αναζητήσει ακριβώς την απόλυτη ουσία των ηθικών εννοιών, ήταν η παραγωγική μέθοδος.

Μονάδες 10

A5. Να δοθούν από δύο ομόρριζες λέξεις της αρχαίας ή της νέας ελληνικής για καθεμία από τις λέξεις: ούσιας, συμφοράς, ένειμάμην, ἔγκλημα, τυγχάνουσι .

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Δημοσθένης, Κατ' Αριστογείτονος §§15-17.4
(Οξφόρδη: Clarendon Press, 1907, ανατ. 1966)

Στον λόγο αυτό ο Αριστογείτονας κατηγορείται ότι, αν και οφειλέτης προς το κράτος, ασκεί κανονικά τα πολιτικά του δικαιώματα ενώπιον της Εκκλησίας. Αφού επισημάνθηκε η ευθύνη των δικαστών να διατηρήσουν με την απόφασή τους την αξιοπιστία και το κύρος τους, καθώς η ενοχή του κατηγορουμένου είχε ήδη αποδειχτεί, ο ομιλητής εκθέτει τη στάση του Αριστογείτονα απέναντι στους νόμους της πόλεως.

Ἄπας ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κἂν μεγάλην πόλιν οἰκῶσι κἂν μικράν, φύσει καὶ νόμοις διοικεῖται. Τούτων δ' ἡ μὲν φύσις ἐστὶν **ἄτακτον** καὶ κατ' ἄνδρ' ἴδιον τοῦ ἔχοντος, οἱ δὲ νόμοι κοινὸν καὶ τεταγμένον καὶ ταῦτ' οὖν πᾶσιν. Ἡ μὲν οὖν φύσις, ἂν ᾗ πονηρά, πολλάκις φαῦλα βούλεται· διόπερ τοὺς τοιούτους **ἐξαμαρτάνοντας** εὐρήσετε. Οἱ δὲ νόμοι τὸ δίκαιον καὶ τὸ καλὸν καὶ τὸ συμφέρον βούλονται, καὶ τοῦτο ζητοῦσιν, καὶ ἐπειδὴν εὐρεθῆ, κοινὸν τοῦτο πρόσταγμ' ἀπεδείχθη, πᾶσιν ἴσον καὶ ὅμοιον, καὶ τοῦτ' ἔστι νόμος. Ὡς πάντας πείθεσθαι προσήκει διὰ πολλά, καὶ μάλισθ' ὅτι πᾶς ἐστὶ νόμος εὐρημα μὲν καὶ δῶρον θεῶν, δόγμα δ' ἀνθρώπων φρονίμων, ἐπανόρθωμα δὲ τῶν ἐκουσίων καὶ ἀκουσίων ἀμαρτημάτων, πόλεως δὲ συνθήκη κοινή, καθ' ἣν **πᾶσι** προσήκει **ζῆν** τοῖς ἐν τῇ πόλει. Ἀλλὰ μὴν ὅτι νῦν **Ἀριστογείτων** τοῖς μὲν τῆς ἐνδείξεως δίκαιοις ἅπασιν ἐάλωκεν, ἕτερος δ' οὐδὲ εἷς ἔστιν ἀνεκτὸς αὐτῷ λόγος, περὶ τούτων ῥᾶδιον διδάξει.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

τὸ δόγμα: ἡ γνώμη, ἡ απόφαση

ἡ ἐνδείξις: ἡ υποβολὴ καταγγελίας ἐναντίον κάποιου

ἄτακτος: ὁ μὴ καθορισμένος

φαῦλος: κατώτερης ποιότητας, ἀνήθικος

ἐξαμαρτάνω: ἀπομακρύνομαι ἀπὸ τοῦ στόχου, σφάλω, ἀμαρτάνω

ἀλίσκομαι (ὡς δικανικός ὅρος): κηρύττομαι ἐνοχος, καταδικάζομαι

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἄπας ὁ τῶν ἀνθρώπων ... καὶ τοῦτ' ἔστι νόμος».[Μονάδες 10]

Γ2. Για ποιους λόγους, σύμφωνα με τον συγγραφέα, οι νόμοι αποτελούν τον ορθότερο ρυθμιστικό παράγοντα στη ζωή των ἀνθρώπων; [Μονάδες 10]

Γ3. Να γράψετε τους ονοματικούς και ρηματικούς τύπους που ζητούνται.

ἅπας: τὴ γενική του πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ στο ἴδιο γένος.

ἀνθρώπων: τὴ δοτική του ενικοῦ ἀριθμοῦ.

βίος: τὴν κλητική του ενικοῦ ἀριθμοῦ.

πόλιν: τὴ δοτική του ενικοῦ ἀριθμοῦ.

τοῦ ἔχοντος: τὸν ἴδιο τύπο στον ἀόριστο β'.

τεταγμένον: τὸ α' ενικό πρόσωπο του ἴδιου χρόνου στη φωνή που βρίσκεται.

εὐρημα: τὴ δοτική του ενικοῦ ἀριθμοῦ.

δῶρον: τὴν ονομαστική του πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ.

πείθεσθαι: τὸ α' πρόσωπο ενικοῦ ἀριθμοῦ τῆς οριστικῆς του παρατατικοῦ.

διδάξει: τὸ β' πρόσωπο ενικοῦ ἀριθμοῦ τῆς οριστικῆς του ἀορίστου καὶ στις δύο φωνές.

[Μονάδες 10]

Γ4.

α. Να προσδιορίσετε την κύρια συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων λέξεων του κειμένου:

ἄτακτον: είναιΣΤΟ

ἔξαμαρτάνοντας: είναιΣΤΟ

πᾶσιν: είναι ΣΤΟ

ζῆν: είναι ΣΤΟ

Ἄριστογείτων: είναι ΣΤΟ

[Μονάδες 10]

β. «Ἡ μὲν οὖν φύσις, ἂν ᾗ πονηρά, πολλάκις φαῦλα βούλεται»: Ο ομιλητής διατυπώνει έναν υποθετικό συλλογισμό θέλοντας να εκφράσει μία διαχρονική άποψη. Να διακρίνετε την υπόθεση από την απόδοση (μονάδες 2) και να αναγνωρίσετε το είδος του υποθετικού λόγου τεκμηριώνοντας την απάντησή σας (μονάδες 3). [Μονάδες 10]

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζόμενους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Καμιά άλλη σημείωση δεν επιτρέπεται να γράψετε.** Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας σε όλα** τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε μολύβι μόνο για σχέδια, διαγράμματα και πίνακες.
5. Κάθε απάντηση επιστημονικά τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: μια (1) ώρα και δεκαπέντε (15) λεπτά μετά τη διανομή των θεμάτων.

**ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ**